

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Redegørelse af 15. maj 2007 om erhvervslivet og reguleringen 2005/2006

Økonomi- og Erhvervsministeren

1. Indledning

Regeringen har siden 2001 arbejdet målrettet med at lette de administrative omkostninger for erhvervslivet. Målet er, at de administrative omkostninger er reduceret med op til 25 pct. i 2010 i forhold til niveauet i november 2001.

Administrative lettelser bidrager til at skabe gode rammebetingelser for danske virksomheder til gavn for konkurrenceevne og vækst. Når virksomhederne skal bruge mindre tid på at efterleve administrative krav fra myndighederne, har de mere tid til at drive forretning, hvilket er med til at øge væksten. Beregninger viser, at administrative lettelser på 1 mia. kr. skaber en værditilvækst i samfundet på mindst 1,4 mia. kr.¹

Målsætningen om at skabe administrative lettelser er i overensstemmelse med EU's Lissabonstrategi om øget vækst og beskæftigelse. Internationale undersøgelser fremhæver Danmarks indsats for at opfylde delmålene i Lissabonstrategien, herunder også målet om god regulering. Samtidig er Danmark blandt de lande i EU, der har den laveste andel af administrative omkostninger sat i forhold til BNP.

Den seneste AMVAB-måling² viser, at de samlede administrative omkostninger siden 2001 er faldet fra ca. 31,1 mia. kr. til ca. 28 mia. kr. svarende til en reduktion på ca. 9,7 pct. Regeringens regelforenklingsindsats skaber resultater. Der er dog fortsat et stykke vej til opfyldelse af 25 pct. målsætningen.

For at forstærke regelforenklingsindsatsen yderligere har regeringen iværksat en samlet plan for det fremadrettede arbejde om, hvordan ministerierne med erhvervsrettet regulering når målet om at reducere de administrative omkostninger med op til 25 pct. Indsatsen bygger på en systematisk forenklingstilgang, hvor alle forenklingsredskaber tages i brug, herunder regelforenkling, digitalisering, bedre kommunikation og service mv.

En stor andel af de administrative omkostninger har sin oprindelse i EU-regulering. Regeringen er derfor kommet med en række forslag til at styrke regelforenklingsarbejdet på EU-plan. En række af disse forslag er medtaget i Kommissionens handlingsprogram fra januar 2007 om den fremadrettede indsats for bedre regulering. Det Europæiske Råd tilsluttede sig på forårstopmødet den 8.-9. marts 2007 handlingsprogrammet, herunder målsætningen om at reducere de administrative omkostninger, der stammer fra EU-regulering, med 25 pct. i 2012, samt opfordrede medlemslandene til at opstille ambitiøse mål for den nationale indsats senest i 2008.

¹ Vækstredegørelse 05, Økonomi- og Erhvervsministeriet 2005

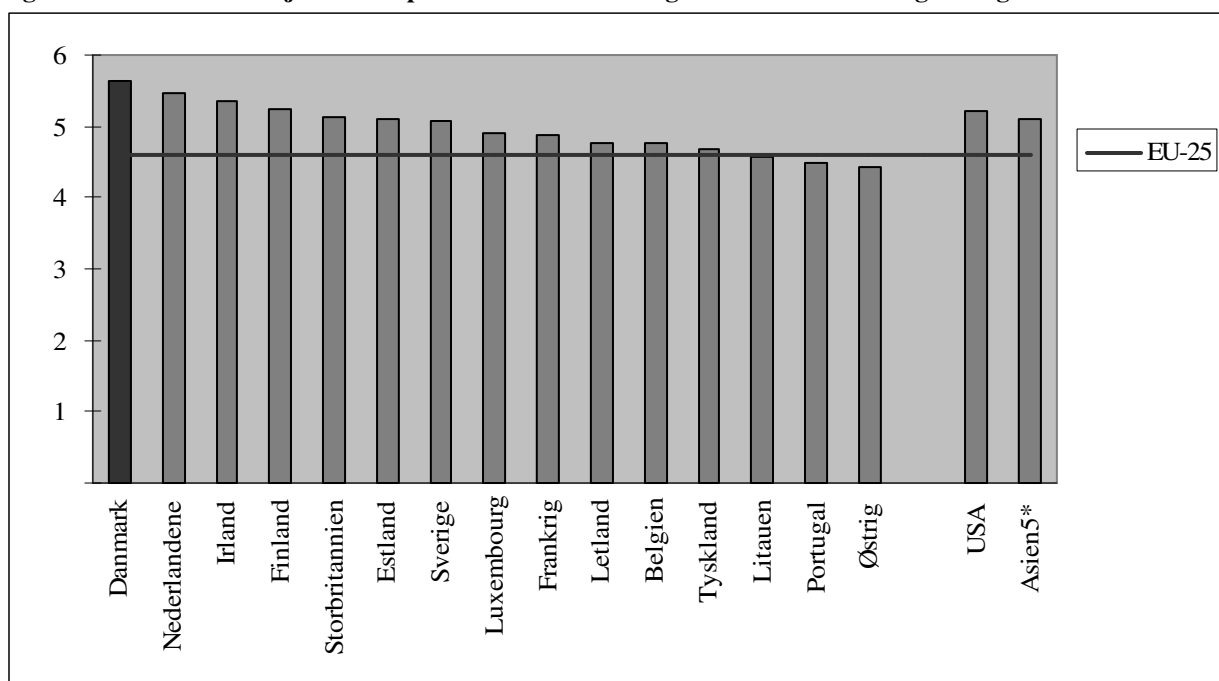
² AMVAB (Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder) er den metode, der benyttes til at måle de administrative omkostninger i erhvervsrelateret lovgivning.

2. Danmarks erhvervsvilkår er blandt de bedste

Det fremgår af World Economic Forums (WEF) rapport ”The Lisbon Review 2006 – Measuring Europe’s Progress in Reform”, at Danmark er det land af de på det tidspunkt 25 EU-lande, der samlet set er kommet længst med at opfylde målsætningerne indenfor de forskellige hovedområder i Lissabon-strategien. Lissabon-strategien er EU’s økonomiske reformprogram for at forbedre EU’s produktivitet og konkurrenceevne til gavn for vækst og beskæftigelse. Her er der formuleret målsætninger inden for en række hovedområder, hvor EU-landene skal fokusere indsatsen.

Et af delområderne i Lissabon-strategien er virksomhedsmiljøet – i denne sammenhæng forstået som opstartsbetingelserne for iværksættere og kvaliteten af erhvervsreguleringen. I WEF-rapporten vurderes landenes virksomhedsmiljø på en skala fra 1 til 7, hvor 7 er den højeste score, jf. figur 1.

Figur 1: Virksomhedsmiljø i EU – opstart af virksomhed og kvalitet i erhvervsreguleringen

Kilde: WEF 2006, ”The Lisbon Review 2006 – Measuring Europe’s Progress in Reform”

Note: EU-25 er gennemsnitsscoren for alle 25 EU-lande

* Gennemsnitsscoren for Japan, Hong Kong, Sydkorea, Taiwan og Singapore

Som det fremgår af figuren, har Danmark ifølge WEF det bedste virksomhedsmiljø i EU. I forhold til den sidste evaluering fra 2004 har Danmark flyttet sig fra en placering som nummer to til en placering som nummer et.³ Også når man kigger ud over Europas grænser og sammenligner med USA og de fem mest konkurrencedygtige økonomier i Asien, ligger Danmark godt placeret i forhold til at skabe et godt virksomhedsmiljø.

Internationale undersøgelser viser, at Danmark er blandt de fem OECD lande, der har den bedste erhvervsregulering og de laveste administrative omkostninger, jf. Konkurrenceevneredegørelse 2006⁴.

³ WEF 2004, ”The Lisbon Review 2004 – An assessment of policies and reforms in Europe”

⁴ Konkurrenceevneredegørelse 2007 udkommer primo juni 2007.

Lave administrative omkostninger er et vigtigt bidrag til at skabe gode rammebetingelser for danske virksomheder til gavn for konkurrenceevne og vækst. I Danmark opgøres de administrative omkostninger ved hjælp af AMVAB-metoden, som også anvendes af en række andre lande.

AMVAB-metoden anvendes i dag af 18 EU-lande, EU-kommissionen, OECD samt Tyrkiet, USA, Canada og New Zealand. Danmark, Nederlandene, Storbritannien og Tjekkiet har foretaget AMVAB-målinger af de samlede administrative omkostninger som følge af al erhvervsrettet regulering. De øvrige lande anvender AMVAB-metoden til at måle de administrative omkostninger på udvalgte områder. Norge, Sverige, Tyskland, og Østrig er dog ved at gennemføre målinger af de samlede administrative omkostninger og flere lande forventes at følge efter i de kommende år.

Boks 1: AMVAB (Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder)

Den grundlæggende idé bag AMVAB-metoden er, at typiske virksomheder, som vurderes at være normalt effektive, er med til at værdifastsætte de administrative omkostninger, der er forbundet med at skulle efterleve konkrete lovkrav/regler. Det sker gennem interviews med relevante medarbejdere i de berørte virksomheder. Eksempelvis er nogle interviews foretaget på en fiskerbåd, i baglokalet til et slagteri eller lignende. Kort sagt der hvor medarbejderne udfører de administrative aktiviteter i dagligdagen. AMVAB-målingerne baserer sig således på en meget betydelig virksomhedsinddragelse, og indtil nu er der samlet set for alle AMVAB-målingerne i Danmark foretaget mere end 1.100 virksomhedsinterviews, der i alt har varet omkring 3.000 timer.

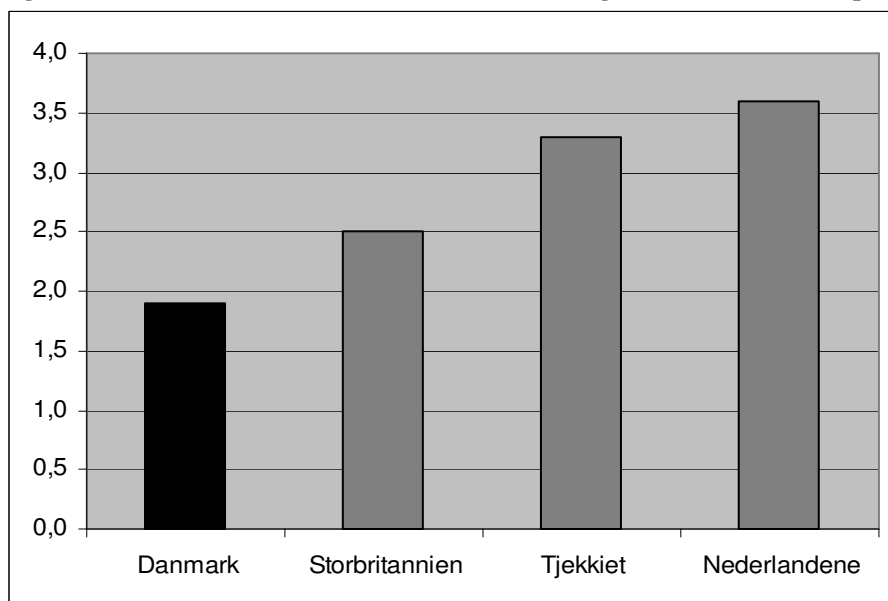
Når det er blevet opgjort, hvor lang tid det administrativt tager at gennemføre en given lovpligtig opgave for en normal effektiv virksomhed, omregnes tiden til kroner og ører efter den gennemsnitlige timeløn for den personalegruppe, der udfører den administrative aktivitet. Derefter undersøges det, hvor mange gange om året opgaven skal gennemføres og hvor mange virksomheder, der årligt bliver berørt. På den baggrund er det muligt at beregne reglens samlede administrative omkostninger i kroner og ører på samfundsniveau. Der kan læses mere om AMVAB på www.amvab.dk.

I forbindelse med virksomhedsinterviewene indsamles desuden virksomhedernes forslag til forenklinger af lovgivningen. Det kan fx være u hensigtsmæssige indberetningstidspunkter eller lang sagsbehandlingstid hos myndighederne, som kan udgøre en irritationsbyrde for virksomhederne. Irritationsbyrderne indgår ikke direkte i AMVAB-tallene, men de er et vigtigt aspekt i myndighedernes arbejde med at regelforenkle og skabe bedre vilkår for erhvervslivet.

Når der sker forenklinger af lovgivningen, vil nogle virksomheder i visse tilfælde fortsat – især på kort sigt - vælge at opretholde den pågældende foranstaltning, typisk som følge af krav eller forventninger fra virksomhedens interessenter. Det er væsentligt at understrege, at selv i disse undtagelsestilfælde vil der være tale om en reduktion i omkostningerne, der følger af lovgivningsmæssige krav. De virksomheder, som frivilligt fortsætter med den pågældende foranstaltning, gør det, fordi det har en reel merværdi for dem – og er dermed ikke en byrde.

I Danmark er de administrative omkostninger for virksomhederne opgjort til ca. 28 mia. kr. i 2006, hvilket udgør ca. 1,9 pct. af BNP, jf. figur 2. Blandt de lande, der indtil videre har foretaget AMVAB-målinger af hele den erhvervsrelaterede lovgivning ligger Danmark bedst. Af figuren fremgår det, at Danmark sammenlignet med de øvrige tre lande har de laveste administrative omkostninger i forhold til BNP. I Storbritannien og Nederlandene, der tilsvarende Danmark arbejder målrettet med regelforenkling, udgør de administrative omkostninger til sammenligning hhv. 2,5 og 3,6 pct. af BNP, mens de i Tjekkiet udgør 3,3 pct.

Figur 2: Virksomhedernes administrative omkostninger i forhold til BNP i pct.

Kilde: Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (DK), Better Regulation Executive (UK), Department of Regulatory Reform and Central State Administration Reform (CZ) og Ministry of Finance (NL).

3. Udviklingen i de administrative omkostninger for virksomhederne i Danmark

Opgørelsen viser, at de årlige administrative omkostninger siden 2001 er lettet med godt 3 mia. kr. svarende til ca. 9,7 pct., jf. tabel 1. I opgørelsen indgår de samlede administrative omkostninger, som følger af vedtagne/udstedte regler i perioden fra 2001 frem til og med folketingsåret 2005/2006.

De hidtidige opgørelser har alene medtaget de omkostninger, som virksomhederne har haft erfaringer med at efterleve (ex-post måling⁵). Som noget nyt indgår nu også de omkostninger, som følger af nye regler, men som virksomhederne endnu ikke har haft erfaringer med at efterleve (ex-ante måling).

Baggrunden for at det nu er muligt også at medtage disse omkostninger i opgørelsen er, at AMVAB-metoden fra og med folketingsåret 2005/2006 indgår som en fuldt integreret del af lovprocessen. Ved fremsættelsen foreligger der således et velunderbygget skøn over de forventede omkostninger baseret på AMVAB-målinger og gennemførte virksomhedsinterviews.

Ved at medtage såvel ex-post som ex-ante målte omkostninger bliver det muligt at give et mere fuldstændigt billede af udviklingen i de administrative omkostninger. De administrative lettelser, som virksomhederne har haft erfaring med at efterleve, og som derfor er ex-post målt, udgør 8 pct. ud af de samlede lettelser på 9,7 pct.

⁵ I ex-post målingen indgår desuden de love og bekendtgørelser, som er vedtaget/udstedt, og hvor det med det samme er muligt at opgøre de administrative konsekvenser af hele loven/bekendtgørelsen. Det kan for eksempel være de tilfælde, hvor ændringen udelukkende består i fjernelse af en informationsforpligtelse for virksomhederne, hvor AMVAB-omkostningerne allerede er kendt. For yderligere information se AMVAB-rapporterne på www.amvab.dk.

Tabel 1: Udviklingen i de administrative omkostninger for virksomhederne siden 2001 fordelt på ministerium

Ministerium	Administrative omkostninger 2001	Administrative omkostninger 2006	Ændring i de administrative omkostninger 2001 - 2006	
	Mio. kr.	Mio. kr.	Mio. kr.	Pct.
Skatteministeriet	9.106	7.230	-1.876	-20,6
Økonomi- og Erhvervsministeriet	8.723	7.807	-916	-10,5
Miljøministeriet	955	899	-56	-5,9
Fødevareministeriet	747	712	-35	-4,7
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	407	390	-17	-4,1
Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender	6.109	5.931	-177	-2,9
Beskæftigelsesministeriet	3.904	3.856	-48	-1,2
Socialministeriet	45	45	0	0,0
Undervisningsministeriet	8	8	0	0,0
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	318	319	1	0,3
Kulturministeriet	6	6	0	7,9
Justitsministeriet	606	663	57	9,5
Forsvarsministeriet	18	20	2	13,9
Transport- og Energiministeriet	109	131	22	20,6
Finansministeriet	4	27	23	564,0
I alt	31.063	28.045	-3.019	-9,7

Note: Som følge af korrektioner er de administrative omkostninger i 2001 nedskrevet fra 32,8 til 31,1 mia. kr.

Af tabel 1 fremgår det, at udviklingen i de administrative omkostninger dækker over en vis variation ministerierne imellem. De administrative omkostninger er siden 2001 faldet på Skatteministeriets, Økonomi- og Erhvervsministeriets, Miljøministeriets, Fødevareministeriets, Indenrigs- og Sundhedsministeriets, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders og Beskæftigelsesministeriets områder. De relativt største reduktioner er sket på Skatteministeriets, Økonomi- og Erhvervsministeriets og Miljøministeriets områder med lettelser på hhv. 20,6 pct., 10,5 pct. og 5,9 pct.

Forenklinger, der er gennemført siden 2001 fremgår af boksen nedenfor.

Boks 2: Væsentlige forenklinger siden 2001
<p>Statistik Færre virksomheder skal indberette til Intrastat (forhøjelse af grænseværdier).</p>
<p>Miljøgodkendelse Indført standardvilkår ved ansøgning om miljøgodkendelse for en række branchetyper.</p>
<p>Lettelse af revisionspligten Små virksomheder i Danmark har fået mulighed for at fravælge revision.</p>
<p>Veterinærkontrol Kravet om forhåndsansøgning af fødevarer er ophævet under en række produktkategorier.</p>
<p>Årlige oplysningssedler Krav om årlige oplysningssedler til kunder og medarbejdere om indberettede oplysninger til SKAT er ophævet.</p>
<p>Kørebøger Afskaffelse af kravet om dokumentation ved kørsel i firmabiler på gule plader.</p>
<p>Kapitalforklaring Afskaffelse af pligten for alle selvstændige erhvervsdrivende til årligt at selvangive kapitalforklaring.</p>

Løntilskudsordninger

18 løntilskudsordninger er forenklet til 3.

Arbejds miljøafgift

Alle arbejdsgivere er fritaget for at indbetale arbejdsmiljøafgift.

Virk.dk

Etablering af erhvervsportalen Virk.dk, som samler virksomhedsrettet information og indberetninger til offentlige myndigheder.

Digital sygedagpengeløsning

Virksomhederne kan anmelde sygefravær og anmode om refusion digitalt via virk.dk.

Startpakke på Virk.dk

Nye arbejdsgivere tilbydes en startpakke på Virk.dk. Pakken består bl.a. af en digital signatur på et cd-kort og en oversigt over arbejdsgivernes rettigheder og pligter.

Én skattekonto

Én skattekonto vedtaget maj 2006, så virksomhederne får én indgang til SKAT ved afregning og modtagelse af skatte- og afgiftsbeløb.

Ansøgning af medicintilskud

Forenkling af tilskudsordning for producenter af medicin.

Foderstoffer

Ophævelse af krav om producenters registrering af modtagere af visse foderstofblandinger.

Udviklingen i de administrative omkostninger i folketingsåret 2005/2006

Folketingsåret 2005/2006 medførte samlet set en reduktion af de administrative omkostninger med godt 1,3 mia. kr., jf. tabel 2 nedenfor. Udviklingen i de administrative omkostninger fra 2005 til 2006 dækker over de nye love og bekendtgørelser, der er kommet til i folketingsåret 2005/2006. I folketingsåret 2005/2006 er der vedtaget/udstedt 90 love og bekendtgørelser (henholdsvis 22 love og 68 bekendtgørelser) samt øvrige initiativer med administrative konsekvenser, heraf 60 med administrative omkostninger og 30 med administrative lettelser.⁶

Regler med administrative lettelser medførte lettelser på i alt 1.576 mio. kr. Den største lettelse følger af bekendtgørelse nr. 444 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer på Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders område. Bekendtgørelsen ophæver kravet om forhåndsanmeldelse af fødevarer under en række produktkategorier. Det medfører, at 5000 virksomheder tilsammen opnår en administrativ lettelse på ca. 329 mio. kr. årligt.

En anden større lettelse følger af lov 1441 om ændring af skattekontrolloven og lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. på Skatteministeriets område. Loven ophæver kravet til virksomhederne om at fremsende årlige oplysningssedler til medarbejdere og kunder med en oversigt over indberettede oplysninger til SKAT. Det betyder, at ca. 18 mio. oplysningssedler ikke længere skal fremsendes, hvilket medfører administrative lettelser på ca. 303 mio. kr. årligt. Derudover danner loven grundlag for en række ændringer af Mindstekravs bekendtgørelsen. Ændringerne betyder, at kravet om at indsende virksomhedsskema sammen med selvangivelsen ophæves, og at en lang række virksomheder ikke skal indsende et skatteregnskab sammen med selvangivelsen. Disse ændringer har medført administrative lettelser på ca. 547 mio. kr. årligt. Samlet har lov 1441 dannet grundlag for samlede administrative lettelser på ca. 851 mio. kr.

⁶ I tallet indgår tre ex-ante målte regler, der er vedtaget i folketingsåret 2004/2005. De samlede administrative omkostninger af disse 3 regler er foreløbigt opgjort til 3,5 mio. kr.

Tabel 2: Antal love og bekendtgørelser samt øvrige initiativer med hhv. administrative omkostninger og lettelser i folketingsåret 2005/2006 fordelt på ministerier

Ministerium	Regler med omkostninger	Samlede omkostninger	Regler med lettelser	Samlede lettelser	Samlet udvikling
	Antal	Mio. kr	Antal	Mio. kr.	Mio. kr.
Skatteministeriet	5	85	10	-1.030	-945
Økonomi- og Erhvervsministeriet	17	62	8	-28	34
Miljøministeriet	6	5	1	-27	-22
Fødevareministeriet	9	8	1	-33	-25
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	7	3	0	0	3
Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender	7	30	6	-372	-342
Beskæftigelsesministeriet	4	26	3	-80	-54
Socialministeriet	0	0	0	0	0
Undervisningsministeriet	0	0	0	0	0
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	0	0	0	0	0
Kulturministeriet	1	0	0	0	0
Justitsministeriet	0	0	0	0	0
Forsvarsministeriet	0	0	0	0	0
Transport- og Energiministeriet	4	25	1	-7	18
Finansministeriet	0	0	0	0	0
I alt	60	244	30	-1.576	-1331

Regler med administrative omkostninger vedtaget i folketingsåret 2005/2006 medførte omkostninger på i alt 244 mio. kr. Den største nye omkostning udgør lov nr. 408 om ændring af skattekontrolloven, skattestyrelsesloven, ligningsloven og tonnageskatteloven (ændring af oplysnings- og dokumentationspligt vedrørende transfer pricing) på Skatteministeriets område. Bekendtgørelsen ændrer på reglerne vedrørende oplysnings- og dokumentationspligt ved transfer pricing. Det betyder, at ca. 33.000 virksomheder pålægges administrative omkostninger på sammenlagt ca. 85 mio. kr. årligt.

En anden større ny administrativ omkostning følger af bekendtgørelse nr. 9483 om energimærkning af bygninger. Bekendtgørelsen er et led i gennemførelsen af EU's bygningsdirektiv og indfører nye krav om energimærkning af nybyggeri. Bekendtgørelsen medfører samlede nye administrative omkostninger på ca. 34. mio. kr. årligt.⁷

En tredje større ny administrativ omkostning følger af lov nr. 117 om ændring af hvidvaskloven på Økonomi- og Erhvervsministeriets område. Bekendtgørelsen indfører som følge af EU's hvidvaskdirektiv nye forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. Loven medfører, at ca. 430 virksomheder pålægges administrative omkostninger på ca. 17 mio. kr. årligt.

Ved en god del af de administrativt omkostningstunge regler kan størsteparten henføres til EU-regulering. For Økonomi- og Erhvervsministeriets vedkommende drejer det sig om mere end halvdelen af de nye omkostninger. Regeringen arbejder aktivt for at mindske de administrative omkostninger, der kommer fra EU, jf. afsnit 5.

⁷ Da de nye krav både fremgår af Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriets regulering af området, er omkostningerne delt mellem de to ministerier

4. Regeringens arbejde med regelforenkling herunder nye initiativer

Målet om at reducere de administrative omkostninger med op til 25 pct. i 2010 er ambitiøst. Selvom de administrative omkostninger nu er reduceret med ca. 9,7 pct. fra november 2001 til juni 2006, er det også i de kommende år nødvendigt med en systematisk forenklingssindsats.

4.1. Ministeriernes planer for adm. let indsatsen

For at forstærke regelforenklingssindsatsen yderligere har regeringen iværksat en samlet plan for, hvordan ministerierne med erhvervsrettet regulering når målet om at reducere de administrative omkostninger med op til 25 pct. Indsatsen tager afsæt i AMVAB-målingerne samt de regelforenklingsforslag, der er fremkommet i de såkaldte byrdekomitéer eller forenklingssgrupper, hvor repræsentanter fra erhvervsliv og myndigheder er kommet med forenklingssinitiativer på forskellige ministerområder siden 2004 (læs mere om byrdekomitéerne nedenfor).

De syv mest byrdetunge ministerier (SKM, ØEM, MINFF, BM, FVM, MIM og JM) har udarbejdet langsigtede planer, der indeholder tidsplaner for forenkling af de 10 mest byrdefulde love eller bekendtgørelser på hvert ministerområde. I planerne fremgår det, hvordan ministerierne vil arbejde for at nå reduktionsmålet på op til 25 pct. på deres område. De otte ministerier, der påfører erhvervslivet administrative omkostninger for mindre end 500 mio. kr. årligt (ISM, VTU, TRM, SOM, FOM, UVM, KUM og FM), har afleveret planer for arbejdet med forenkling af den eller de mest byrdefulde regler på deres område.

Samlet set indeholder planerne konkrete forenklingssinitiativer samt forslag til foreklingssanalyser rettet mod ca. 100 love og bekendtgørelser og bygger på en systematisk foreklingstilgang, hvor alle foreklingssredskaber tages i brug, herunder regelforenkling, digitalisering, bedre kommunikation og service mv.

Nogle af de identificerede lettelser vil både kunne skabe kvantitative reduktioner i virksomhedernes administrative omkostninger og reducere de såkaldte "irritationsbyrder". Det vil sige de administrative aktiviteter, der følger af krav fra den erhvervsrettede regulering, som ikke nødvendigvis er omkostningsfulde målt i kroner og øre, men som forekommer unødigt irriterende eller u hensigtsmæssige for virksomhederne at efterleve.

Ministerierne skal halvårligt afrapportere på deres foreklingssarbejde til regeringen.

4.2. Forebyggelse af administrative omkostninger i nye love og bekendtgørelser

De administrative lettelser vil ikke få mærkbar effekt for virksomhederne, hvis der samtidig udstedes nye love og bekendtgørelser med administrative omkostninger. Regeringen har derfor stor fokus på at forebygge administrative omkostninger i nye love og bekendtgørelser.

Hvert år gennemføres en screening af det samlede lovprogram for administrative konsekvenser, inden lovprogrammet fremsættes ved folketingets åbning. Hermed sikres det, at de administrative konsekvenser af reguleringen tænkes ind tidligt i lovforberedelsen.

Alle lovforslag eller bekendtgørelser, der i en foreløbig AMVAB-måling opgøres til at medføre administrative omkostninger for virksomhederne på mere end 10.000 timer årligt (ca. 2,5 mio. kr.), skal forelægges regeringen til særskilt vurdering.

I slutningen af 2006 blev en digital lovprocesguide lanceret.⁸ Guiden samler alt materiale, som lovskrivere har brug for i forbindelse med lovudarbejdelsen, herunder vejledninger og digitale værktøjer, der skal medvirke til at sikre, at ny regulering ikke indeholder unødige administrative omkostninger for virksomhederne.

Endelig blev der i 2006 lanceret et nyt værktøj til sikring af digital forvaltning. Værktøjet kaldet "Digitalt Forvaltningstjek" hjælper lovskrivere med at sørge for, at ny (og eksisterende) regulering kan administreres digitalt.

4.3. Øget digitalisering og datagenbrug

I samarbejde med KL og Danske Regioner vil regeringen i løbet af de kommende måneder lancere en ny strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010. Den nye strategi forventes at tage udgangspunkt i, at der fortsat er et betydeligt potentiale i yderligere digitalisering af den offentlige sektor.

Strategien er centreret omkring tre strategiske indsatsområder – bedre digital service, øget effektivisering og stærkere samarbejde om digitalisering. Borgere og virksomheder skal opleve, at kontakt med det offentlige på internettet er lige så let, overskueligt og fleksibelt som at bruge netbank. Det offentlige skal blive bedre til at realisere gevinsterne af digitaliseringsprojekter, således at ressourcerne kan målrettes den brugernære service. Endelig skal den decentrale udvikling drevet af de enkelte myndigheder suppleres med mere forpligtende tværoffentligt samarbejde og fælles initiativer.

Virk.dk

Den del af strategien, der retter sig mod virksomhederne, har bl.a. til formål at sikre, at alle myndigheder stiller deres indberetningsløsninger digitalt til rådighed for virksomhederne. Samtidig skal løsningerne udvikles, så de er målrettet virksomhedernes daglige rutiner og bidrager til at reducere de administrative omkostninger. For at efterkomme efterspørgslen fra virksomhederne efter én indgang til den offentlige sektor gøres virksomhedsportalen Virk.dk til den fælles offentlige servicekanal overfor virksomhederne.

Digitaliseringsstrategien er startskuddet til arbejdet med at lave en personaliseret indgang til Virk.dk for den enkelte virksomhed. Visionen er, at den enkelte virksomhed med tiden skal kunne få et overblik over sit mellemværende med det offentlige ved at logge sig på Virk.dk. Der skal bl.a. udvikles en digital dokumentboks, hvor virksomhederne kan vælge at modtage alle breve fra det offentlige. For at sikre et ensartet serviceniveau overfor både borgere og virksomheder vil udviklingen af både den personaliserede indgang til Virk.dk og den digitale dokumentboks ske i tæt samarbejde med borgerportalen Borger.dk.

Med strategien gennemføres desuden målsætningen fra regeringens globaliseringsstrategi om, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomheder og det offentlige i 2012 skal være digital (e2012-målsætningen). Det vil bl.a. komme til at ske ved gradvist at gøre brugen af visse indberetningsløsninger obligatorisk for virksomhederne.

⁸ Se mere på www.lovprocesguide.dk

Tal for 2006 viser, at virksomhederne i stigende grad er begyndt at anvende Virk.dk i deres kommunikation med den offentlige sektor. I januar 2006 blev der gennemført 12.000 indberetninger via Virk.dk. Dette tal var i december 2006 steget til 27.000 indberetninger.

Udviklingen har primært været båret af tre løsninger på Virk.dk – indberetning i forbindelse med sygedagpenge, virksomheds- og selskabsregistrering samt indberetning i forbindelse med syn og omsyn af køretøjer. I forbindelse med udviklingen af løsningerne er der gjort et stort arbejde for at sikre, at løsningerne er så lette at anvende som muligt. De nævnte løsninger giver samtidig virksomhederne en række fordele, som de tilsvarende papirbaserede løsninger ikke kan tilbyde, fx skal virksomhederne afgive færre oplysninger og opnår hurtigere sagsbehandling.

Virk.dk videreudvikles i de kommende år for at gøre portalen endnu mere attraktiv at anvende for virksomhederne. Virksomhederne vil få adgang til alle myndighedernes indberetningsløsninger ved alene at logge sig på Virk.dk og derfra anvende de enkelte løsninger uden at skulle logge sig på hos forskellige myndigheder.

Datagenbrug

I forbindelse med opfyldelsen af e2012-målsætningen skal myndighederne fokusere på, hvordan det offentlige i højere grad kan genbruge data på tværs af ressortområde, så man undgår at bede virksomhederne om oplysninger, som de allerede én gang har indsendt til det offentlige. På den måde fjernes et væsentligt irritationsmoment for virksomhederne og samtidig lettes virksomhedernes administrative omkostninger ved helt eller delvist at afskaffe visse indberetninger.

Regeringen har igangsat en række initiativer for at sikre genbrug af data. ØEM og SKM har igangsat et projekt, der skal gøre det muligt for virksomhederne at indberette alle regnskabsoplysninger ét sted, én gang i modsætning til nu, hvor virksomhederne indberetter regnskabsoplysninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Danmarks Statistik og SKAT. Tilsvarende er der igangsat et projekt, der skal sikre, at virksomhederne kun skal indberette en række udenrigshandelsoplysninger ét sted. Danmarks Statistik og SKAT udvikler således sammen en integreret indberetningsløsning, der forventes at lette virksomhedernes administrative omkostninger betydeligt.

Herudover kortlægges mulighederne for at samkøre myndighedernes kontrol og tilsyn af virksomheder på tværs af regulering og ressortområde med henblik på at effektivisere kontrolindsatsen. Projektet involverer SKM, ØEM, MINFF, BM, FVM og MIM. I den forbindelse undersøges det, om myndighederne på udvalgte områder i højere grad kan genbruge hinandens data, således at virksomhedernes administrative omkostninger reduceres.

Endelig er regeringen ved at etablere det såkaldte eIndkomstregister. Fra 1. januar 2008 samles en lang række eksisterende indberetninger om medarbejdernes indkomstforhold og arbejdsomfang i én månedlig indberetning til registret. De myndigheder, som bruger den type oplysninger, der findes i registret, vil herefter kunne hente oplysningerne her frem for selv at hente oplysningerne hos borgerne eller virksomhederne.

4.4. Aktiv dialog med erhvervet

Regeringens forenklingsindsats skal være med til at skabe gode rammebetingelser for danske virksomheder til gavn for konkurrenceevne og vækst. Regeringen lægger vægt på, at det sker i aktiv dialog med erhvervslivet.

I perioden 2004-2006 blev der nedsat byrdekomitéer på en række af de mest byrdetunge områder, herunder på Økonomi- og Erhvervsministeriets, Transport – og Energiministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes og Skatteministeriets områder. Flere byrdekomitéer har nu afsluttet deres arbejde. Byrdekomitéerne er sammensat af repræsentanter fra myndigheder, organisationer og virksomheder. Formålet med byrdekomitéerne er, at forslag til forenklinger identificeres i samarbejde med virksomheder og erhvervsorganisationer.

Der er kommet en række forslag fra byrdekomitéerne, fx ophævelse af oplysningskrav i revisionsbekendtgørelsen, forslag til ny organisering af byggesagsbehandlingen samt forslag til digitalisering af hyrekontrakter på søfartsområdet. Byrdekomiteen på søfartsområdet har således identificeret potentielle årlige lettelser for ca. 31 mio. kr. Herudover er der fra byrdekomitéen på det finansielle område fremkommet forslag om, at private virksomheder også skal have adgang til at udbetale penge via Nemkonto. Med adgangen til Nemkonto slipper private virksomheder for at indhente og registrere kontooplysninger fra kunder og leverandører. Regeringen har med forslag til ændring af lov om offentlige betalinger fulgt byrdekomitéens forslag. Forslaget vurderes at medføre besparelser for erhvervslivet på ca. 200 mio. kr. årligt.⁹

Arbejdet i byrdekomitéerne har vist, at et vigtigt element i regelforenklingsindsatsen er at mindske de administrative omkostninger, som virksomhederne af forskellige årsager oplever, er særligt irriterende. Regeringen arbejder derfor på flere områder for at gennemføre initiativer, der har til hensigt at reducere irritationsbyrderne. Som nævnt ovenfor sker det blandt andet i regi af regeringens samlede plan for forenkling og administrative lettelser.

For at styrke denne indsats er der igangsat et projekt om afbureaukratisering, der gennem virksomhedsinddragelse vil kortlægge, hvordan barrierer for små og mellemstore virksomheders opstart og drift kan reduceres. Projektet vil supplere regeringens regelforenklingsindsats baseret på AMVAB-metoden. Der vil være tale om en tilgang, hvor der i højere grad udarbejdes løsninger med udgangspunkt i virksomhedernes behov. Dette vil blandt andet ske på baggrund af virksomhedsstudier. SKM, BM, FM og OEM deltager i projektet.

5. Bedre regulering – højt på den internationale dagsorden

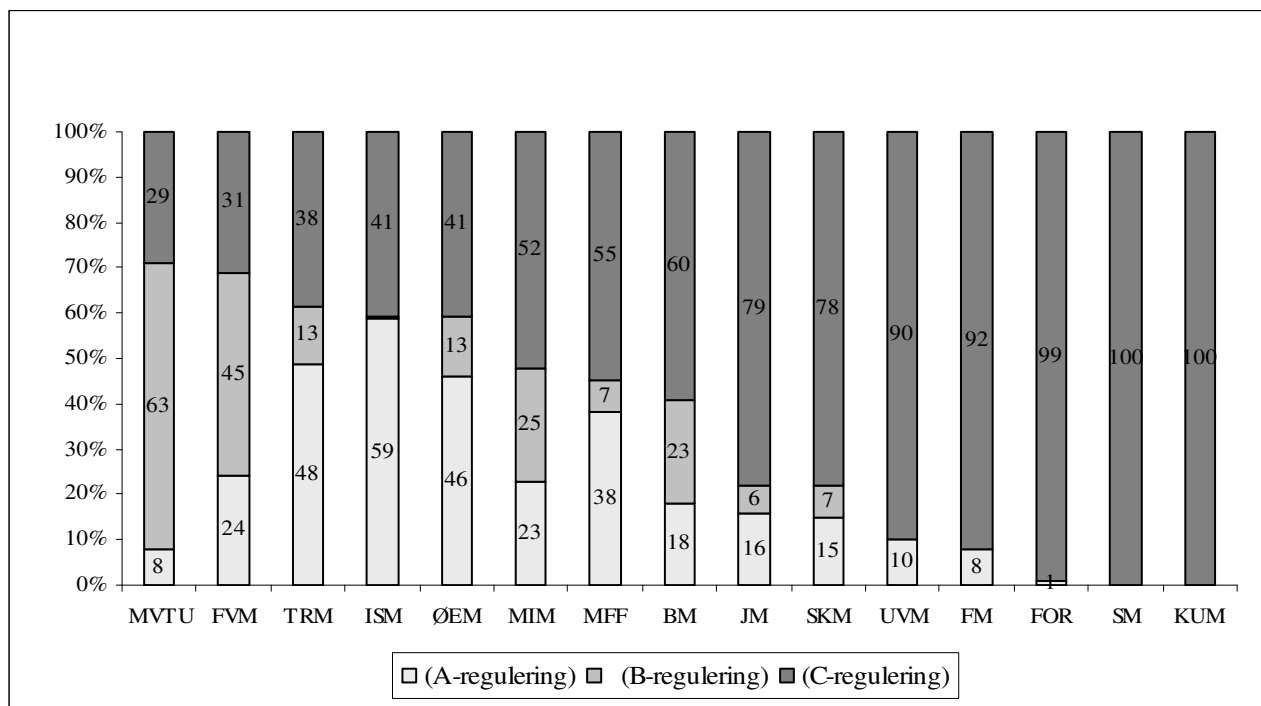
I forbindelse med AMVAB-målingen opgøres det, hvorfra de enkelte krav i reguleringen har sin oprindelse. AMVAB-målingen viser, at 42 pct. af de samlede administrative omkostninger kan henføres til international regulering (primært EU-regulering), heraf kan 29 pct. henføres direkte til internationale forpligtelser (A-regulering), mens 13 pct. kan henføres til international regulering, hvor implementeringen er nationalt bestemt (B-regulering). 58 pct. af de administrative omkostninger har sin oprindelse i national regulering (C-regulering).

Bag de overordnede tal er der store forskelle ministerierne imellem. Som det fremgår af nedenstående figur 3, har Skatteministeriet (22 pct.) og Justitsministeriet (22 pct.) en mindre andel af regulering med international oprindelse end de øvrige byrdetunge ministerier. Eksempelvis har Fødevareministeriet (69 pct.) og Økonomi- og Erhvervsministeriet (59 pct.) en markant større andel af regulering med international oprindelse.

⁹ Besparelserne sker på de berørte virksomheders interne administration og fremgår derfor ikke af AMVAB-målingerne.

Sondringen mellem A-, B- og C-regulering bruges bl.a. i forenklingsarbejdet til at afklare, hvilke regler der er mulige at ændre nationalt, og hvilke regler der skal ændres gennem internationalt samarbejde. Samtidig giver sondringen et overblik over, hvilke reguleringsområder, der med fordel kan fokuseres på i det internationale samarbejde.

Figur 3: De administrative omkostninger fordelt på ABC-regulering (2006)

Fremskridt i EU

Cirka 42 pct. af de samlede administrative omkostninger har sin oprindelse i international regulering, heraf primært EU-regulering. Det svarer til ca. 11,8 mia. kr. Regeringen har derfor aktivt arbejdet for at mindske de administrative omkostninger fra EU. Indsatsen er tilsvarende den nationale indsats rettet mod forenkling af både eksisterende og ny EU-regulering.

Dette arbejde ser nu ud til at have båret frugt, da flere danske forslag indgik i Kommissionens handlingsprogram fra januar 2007 om den fremadrettede indsats for bedre regulering. Det Europæiske Råd tilsluttede sig på forårstopmødet den 8.-9. marts 2007 handlingsprogrammet, herunder målsætningen om at reducere de administrative omkostninger, der stammer fra EU-regulering, med 25 pct. i 2012, samt opfordrede medlemslandene til at stille ambitiøse mål for den nationale indsats.

Forenkling af eksisterende EU-regulering

Kommissionen vil – med hjælp fra medlemslandene - måle de administrative omkostninger og opstille reduktionsforslag på prioriterede områder. Målingerne af de administrative omkostninger skal foretages ved hjælp af en fælles metode, der tager udgangspunkt i AMVAB-metoden. På basis af målingerne vil Kommissionen opstille specifikke, kvantitative delmål på de prioriterede områder afhængig af, hvor byrdefulde de viser sig at være. Målingerne vil blive iværksat medio 2007 og forventes færdige ved udgangen af 2008.

I handlingsprogrammet fokuseres på at måle og reducere de administrative omkostninger af EU-lovgivning inden for 13 prioriterede områder. De 13 udvalgte områder er regulering inden for selskabsret, medicinallovgivning, arbejdsmiljø/ansættelsesforhold, skattelovgivning/moms, statistik, landbrug/landbrugsstøtte, fødevarerikkerhed, transport, fiskerilovgivning, finansielle ydelser, miljø, samhørighedspolitik (strukturfonde) og offentligt udbud.

Sideløbende indleder Kommissionen en indsats allerede i første halvdel af 2007 i form af en række såkaldte "fast track forenklingforslag". Det vil sige forenklingforslag, der vil kunne reducere virksomhedernes administrative omkostninger inden for en kort tidshorisont. Handlingsprogrammet indeholder en liste over konkrete forslag til forenklinger af specifikke direktiver og forordninger inden for selskabsret, landbrug, statistik, transport samt levnedsmiddelhygiejne. Hensigten med disse forslag er at skabe mærkbare administrative lettelser, som virksomhederne kan få gavn af med det samme. Forslagene forventes vedtaget i løbet af 2007.

Forenkling af kommende EU-regulering

Kommissionen har oprettet et Impact Assessment Board - en særlig enhed, der skal kvalitetssikre de konsekvensvurderinger, som Kommissionen foretager af forslag til ny EU-regulering. Denne kontrolenhed består af højtstående embedsmænd fra fire af Kommissionens tjenestegrene. Enheden skal tilbyde rådgivning på tværs af Kommissionen, herunder medvirke til at sikre, at konsekvensvurderingerne er af høj kvalitet, og at de er anvendelige i den videre beslutningsproces.

Sideløbende har regeringen pålagt ressortministerierne at vurdere og for så vidt muligt kvantificere de administrative omkostninger ved forslag til ny EU-regulering.¹⁰ De nye retningslinier betyder, at regeringen tidligt i forhandlingsfasen kan sætte ind over for forslag med administrative omkostninger for erhvervslivet. Eksempelvis blev der i forbindelse med Kommissionens forslag om mærkning og sporing af kalvekød udarbejdet en AMVAB-måling af forslaget. Målingen blev efterfølgende forelagt Kommissionen, hvilket var medvirkende til, at flere krav i forordningen blev ændret. Det medførte, at de administrative omkostninger som følge af forordningen blev reduceret med ca. 44 mio. kr., uden at det gik ud over forbrugersikkerheden.

Udveksling af erfaringer med andre lande

Parallelt med arbejdet for bedre regulering i EU indgår Danmark i et uformelt mellemstatsligt netværk. I netværket deltager pt. 22 lande. Herudover deltager Kommissionen og OECD på ad hoc basis. Formålet med netværket er at fremme arbejdet med regelforenkling gennem metodeudvikling, udveksling af konkrete regelforenklingforslag samt understøttelse af Kommissionens arbejde med de kommende målinger.

Fælles for medlemmerne er, at de alle i forskelligt omfang anvender AMVAB-metoden til at opgøre de administrative omkostninger for virksomhederne. Udbredelsen af AMVAB-metoden øger muligheden for at sammenligne omkostningerne som følge af regulering på tværs af lande. På den måde kan man identificere dele af det konkrete reguleringsområde, der med fordel kan forenkles og dermed i sidste ende medføre administrative lettelser. Selvom sammenligningerne falder positivt ud for det enkelte land, er det ikke ensbetydende med, at de administrative omkostninger ikke kan reduceres yderligere.

¹⁰ "Retningslinier for den danske EU-beslutningsprocedure", Udenrigsministeriet 2006

Eksempelvis er der gennemført en sammenligning af momsreguleringen i Danmark, Sverige, Norge og Nederlandene. Selvom de administrative omkostninger er lavere i Danmark sammenlignet med de øvrige lande, medvirkede sammenligningen til at identificere potentielle administrative lettelser på knap 64 mio. kr. i den danske momsregulering. I begyndelsen af 2007 blev der igangsat et arbejde, der skal udvide sammenligningen med målinger af momsreguleringen i Belgien, Polen, Estland og Ungarn. Herudover er der igangsat en sammenligning af reguleringen af de finansielle markeder samt en sammenligning af implementeringen af EU-direktivet om kemiske agenser i Danmark, Storbritannien og Nederlandene.

Mange af landene i netværket er først for nyligt begyndt at anvende AMVAB-metoden. Der vil derfor i takt med, at medlemslandene foretager AMVAB-målinger, kunne foretages flere og flere sammenligninger.

Nederlandene var det første land, der foretog en måling af de samlede administrative omkostninger ved erhvervsrettet regulering som led i deres målsætning om at reducere de administrative omkostninger med 25 pct. i 2007. I løbet af 2007 og 2008 vil Nederlandene gennemføre en ny AMVAB-måling af de samlede administrative omkostninger. I målingen vil der være øget fokus på den kvalitative dataindsamling med henblik på at få et klart billede af, hvor virksomhederne oplever de største administrative omkostninger. Samtidig har man på baggrund af anbefalinger fra såvel Verdensbanken som OECD valgt et bredere fokus på udvalgte områder, hvor man ser på de administrative og økonomiske konsekvenser af reguleringen.

6. Ny undersøgelse fra Rigsrevisionen – effekten af regeringens regelforenklingsindsats

Rigsrevisionen offentliggjorde den 21. februar 2007 en undersøgelse af effekten af regeringens regelforenklingsindsats. I undersøgelsen vurderes effekten af den virksomhedsrettede forenklingssindsats, styringen af forenklingssindsatsen, den anvendte målemetode samt forebyggelsen af administrative omkostninger i ny regulering.

Rigsrevisionen vurderer i undersøgelsen, at Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet har koordineret indsatsen tilfredsstillende. Rigsrevisionen vurderer ligeledes, at Økonomi- og Erhvervsministeriets AMVAB-metode systematisk måler virksomhedernes administrative omkostninger samt medvirker til at skabe fokus på regelforenklingsindsatsen i de enkelte ministerier. Rigsrevisionen bemærker derudover, at Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt de øvrige ministerier har iværksat en række initiativer til at forebygge administrative omkostninger i ny regulering, bl.a. nævnes den elektroniske lovprocesguide som et væsentligt initiativ.

Rigsrevisionen konstaterer samtidig i undersøgelsen, at den målbare effekt af regelforenklingsindsatsen foreløbig har været relativ lav, og at en betydelig del af virksomhederne endnu ikke oplever de administrative lettelser i hverdagen. Rigsrevisionen finder, at det er usikkert, om regeringen når målsætningen om at reducere de administrative omkostninger for virksomhederne med op til 25 pct. i 2010, da de fleste forenklingssanalyser i handlingsplanen afsluttes i 2009-2010.

Rigsrevisionen tager udgangspunkt i tallene fra opdateringen af folketingsåret 2004/2005, hvor de samlede administrative lettelser siden 2001 blev opgjort til ca. 5,1 pct. Som det fremgår af denne redegørelse er de administrative omkostninger med udgangen af folketingsåret 2005/2006 nu reduceret med ca. 9,7 pct.